

Nr 58.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard, m. fl.**, om ökat anslag till kurser i trädgårdsskötsel.

För kurser i trädgårdsskötsel nämligen dels utbildningskurser för trädskötare och dels en trädgårdskurs i Norrland hava från och med 1920 anvisats medel i form av extra reservationsanslag. Årliga kostnaderna för trädskötarkurserna ha under senare år uppskattats till 19,000 kronor och för trädgårdskurser i Norrland 2,700 kronor.

I skrivelse den 14 augusti 1930 hemställde lantbruksstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till kurser i trädgårdsskötsel anvisa för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor. Denna lantbruksstyrelsens framställning bygger delvis, i vad avser ovan nämnda trädskötarkurser, på ett förslag av de jämlikt Kungl. Maj:ts be- myndigande den 1 juni 1928 tillkallade sakkunniga för ordnande av den lägre lantbruksundervisningen om anvisande av ett till 35,000 kronor förhöjt anslag för utökad utbildning av trädskötare inom södra och mellersta Sveriges egentliga fruktodlingsdistrikt. Då emellertid dessa kurser endast beröra en begränsad del av landet, har lantbruksstyrelsen funnit den av de sakkunniga föreslagna anslagsökningen från deras egen utgångspunkt väl hög. Om emellertid — såsom lantbruksstyrelsen funnit behöfligt — liknande kurser skola kunna anordnas inom de övriga, till yttinnehållet väsentligt större delarna av landet, är å andra sidan de sakkunnigas anslagsberäkning enligt lantbruksstyrelsens beräkning för snävt tillmätt.

Enligt lantbruksstyrelsens ovan nämnda förslag skulle förutom i landets egentliga fruktodlingsdistrikt kurser av ungefär enahanda slag, som här ovan först anförts, anordnas jämväl i Värmlands och Kopparbergs län samt i Norrland. Härjämte skulle, enligt förslaget, för Norrlands vidkommande anordnas förutom den hittills till trädgårdsskolan i Härnösand förlagda trädgårdskursen även ambulerande sådana kurser. Statens årliga kostnader för de sålunda föreslagna kurserna i trädgårdsskötsel hava av lantbruksstyrelsen beräknats sålunda:

1) trädgårdsskötarkurser för hela landet	kronor	39,000
2) trädgårdskurs i Norrland för småbrukare m. fl.	»	2,700
3) ambulerande trädgårdskurser i Norrland	»	4,800

Summa kronor 46,500.

Härtill skulle läggas ett belopp av 1,500 kronor, som av Kungl. Maj:t under senare år årligen beviljats för anordnande av en trädgårdskurs för kvinnor vid Önnestad. Detta bleve sammanlagt 48,000 kronor, vilket belopp avrundats nedåt till 45,000 kronor.

Nu har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet i årets statsverksproposition — under framhållande av önskvärheten av att de i förenämnda s. k. lägre undervisningssakkunnigas betänkande upptagna frågor så vitt möjligt bliva föremål för statsmakternas prövning i ett sammanhang — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till kurser i trädgårdsskötsel anvisa för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av allenast 21,700 kronor.

Vad angår frågan om trädgårdskursernas upptagande till prövning i samband med behandling av frågan rörande den lägre lantbruksundervisningen, anse vi, att detta alls icke är nödvändigt, enär frågan om anslag till trädskötarkurser tidigare upptagits utan sammanhang med den lägre lantbruksundervisningen. Tvärtom kan denna fråga nu som tidigare lösas separat i likhet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit.

Departementschefen anför, att det icke kan bestridas, att ett behov kan föreligga av en något utvidgad undervisningsverksamhet på ifrågavarande område. Enligt vår mening föreligger ett mycket stort behov härav. Enligt vad vi inhämtat ha av från södra och mellersta Sveriges hushållningssällskap till 1931 års trädskötarkurser anmälda 135 elever endast 90 kunnat beredas tillfälle till undervisning, varjämte hushållningssällskapen inom de nordligare och till yttinnehållet största delarna av landet äro i avsaknad av varje möjlighet för likartad undervisning. Till den 10 dagars trädgårdskurs i Norrland för högst 20 deltagare — avsedd för småbrukare, deras hustrur och döttrar — har sedan 1920 antalet anmälda deltagare varierat mellan lägst 119 och högst 162.

Föreligger sålunda behov av ökad utbildning för trädskötare i södra och mellersta Sveriges fruktodlingsdistrikt, är behovet av liknande kurser för trädgårdsskötare i övriga delar av landet åtminstone icke mindre. Det är tvärtom så att i de delar av landet, nämligen hela Norrland, där trädgårdsskötseln hittills vunnit ringa utbredning, den allmänna upplysningsverksamheten är av relativt större betydelse än i södra och mellersta Sverige. Av denna anledning upptager lantbruksstyrelsens förslag icke allenast trädgårdsskötarkurser utan även ambulerande kortare kurser, om vilka mycket god praktisk erfarenhet föreligger från Finland.

Det är enligt vår mening av synnerlig vikt, att trädgårdsskötseln vinner väsentlig ökad utbredning inom Norrland, där förutsättningarna för köksväxt-, bär- och blomsterodling icke äro mindre än i andra delar av landet. Av såväl hygieniska, ekonomiska som sociala skäl är det nämligen av vikt, att denna näringsgren förkovras även i Norrland. Den ensidiga vardagskosten i de norrländska hushållen, den från läkarehåll ofta påtalade vitaminbristen i norrlänningarnas födemedel med därav följande

de sjukdomar och ohälsa bland befolkningen tala starkt för ökad användning av sådana vegetabilier, som med framgång kunna odlas även å nordligare breddgrader. Men även andra skäl tala för åtgärder till vidgad undervisning på trädgårdsskötselns område i Norrland. Det kan nämligen på goda grunder antagas, att de åtgärder, som vidtagas till främjande av odlingen av trädgårdsväxter, även öva inflytande på rationellare odling av det egentliga jordbrukets växter.

En ökning av anslaget till trädgårdskurser i enlighet med lantbruksstyrelsens i omförmälda skrivelse gjorda framställning finna vi sålunda synnerligen väl motiverad.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta dels att utöver det av Kungl. Maj:t i bilagda till 1931 års statsverksproposition (IX H. T.) för budgetåret 1931/1932 åskade extra reservationsanslaget å 21,700 kronor till kurser i trädgårdsskötsel ställa ytterligare 23,300 kronor till förfogande för ändamålet, dels att det sålunda sammanlagda beloppet å 45,000 kronor skall disponeras på sätt lantbruksstyrelsen i sin ovanberörda framställning föreslagit.

Stockholm den 19 januari 1931.

J. B. Johansson,
Fredrikslund.

Ernst Lundell.

K. J. Gustafsson.

Nils Gabrielsson.

Carl Bengtsson.

Uno Wikström.

Valfrid Eriksson.

